

MEREALISASIKAN PEWARTAAN SEMPADAN KARIAH BAGI MASJID-MASJID DI WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR

Realizing the Gazette of Mosque Boundaries for Mosques in the Federal Territory of Kuala Lumpur

Sr Jasmari Jamaludin
Jabatan Ukur dan Pemetaan Malaysia (JUPEM)
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Putrajaya
emel: jasmari@jupe.gov.my

Abstrak

Kertas ini bertujuan untuk menerangkan metodologi dan pengalaman JUPEM Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur (JUPEM WPKL) dalam menentu dan memetakan jajaran sempadan kariah masjid dengan pendekatan Sistem Maklumat Geografi (GIS). Secara umumnya terdapat lima (5) peringkat utama dalam menyediakan Pelan Warta Sempadan Kariah iaitu Permohonan Penyediaan Pelan Warta, Mengenalpasti dan Menentu Sempadan Kariah, Penyediaan Deraf Pelan Warta, Semakan Deraf Pelan Warta dan Kelulusan Pelan Warta. Di samping itu, beberapa sesi perbincangan dan bengkel turut diadakan bagi menentukan kriteria bagi sempadan suatu kariah masjid khususnya yang melibatkan isu-isu pertindihan sempadan kariah. Hasilnya, kriteria yang diambil kira dalam menentukan jajaran sempadan kariah masjid tersebut adalah seperti mengelakkan sempadan kariah merentasi bangunan, lakaran sempadan kariah disempadani oleh jalanraya atau lebuhraya dan lakaran jajaran sempadan kariah berdasarkan sempadan lot tanah. Penentuan jajaran sempadan kariah masjid tersebut juga telah disemak dengan lapisan data jalanraya, lapisan data lot tanah dan imej foto udara beresolusi tinggi. Hasil daripada gerak kerja ini, Pelan Warta Sempadan Kariah Masjid Bagi Masjid-masjid Di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur Di Bawah Pentadbiran Jabatan Agama Islam Wilayah Persekutuan telah diluluskan oleh Pengarah Ukur dan Pemetaan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan berjaya diwartakan dalam Warta Kerajaan Persekutuan.

Kata kunci: Pelan Warta Kariah, Sempadan Kariah Masjid

Abstract

This paper aims to explain the methodology and experiences of the Department of Survey and Mapping Malaysia (JUPEM) for the Federal Territory of Kuala Lumpur (JUPEM WPKL) in determining and mapping the boundaries of mosque jurisdictions using Geographic Information System (GIS) approaches. Generally, there are five (5) main stages in preparing the Gazette Plan for Mosque Jurisdiction: Application for Plan Preparation, Identifying and Determining the Mosque Jurisdiction Boundaries, Drafting the Gazette Plan, Reviewing the Draft Gazette Plan, and Approving the Gazette Plan. In addition, several discussion sessions and workshops were held to establish criteria for the boundaries of a mosque jurisdiction, particularly concerning overlapping boundary issues. As a result, the criteria considered for determining the mosque jurisdiction boundaries included avoiding boundaries that cross buildings, ensuring the boundaries are delineated by roads or highways, and defining the jurisdiction boundaries based on land lot boundaries. The determination of the mosque jurisdiction boundaries was also verified using road layer data, land lot layer data, and high-resolution aerial imagery. As a result of this effort, the Gazette Plan for Mosque Jurisdiction for Mosques in the Federal Territory of Kuala Lumpur under the Administration of the Federal Territory Islamic Religious Department has been approved by the Director of Survey and Mapping for the Federal Territory of Kuala Lumpur and successfully gazetted in the Federal Government Gazette.

Keywords: Mosque Jurisdiction Plan, Mosque Boundaries

PENGENALAN

Antara peranan dan tanggungjawab penting Jabatan Ukur dan Pemetaan Malaysia (JUPEM) ialah mengeluarkan Pelan Warta (PW) berdasarkan keperluan akta-akta yang sedang berkuatkuasa untuk tujuan mewartakan kawasan atau tempat tertentu seperti pewartaan kawasan larangan dan tempat larangan (Akta Kawasan Larangan dan Tempat Larangan), pewartaan bagi maksud awam (Seksyen 62, Kanun Tanah Negara 1965), pewartaan sempadan Rizab Melayu (Enakmen Rizab Melayu), pewartaan sempadan Daerah Polis (Akta Polis 1967), pewartaan sempadan kawasan pilihanraya (Akta Pilihanraya 1958), pewartaan kawasan hutan simpan (Akta Perhutanan Negara 1984), pewartaan kawasan larangan merokok (Peraturan-peraturan Kawalan Hasil Tembakau) dan lain-lain Pelan Warta. Pelan-pelan warta yang diluluskan oleh Pengarah Ukur dan Pemetaan Negeri dan didepositkan kepada JUPEM Negeri bagi membolehkan ia diterima sebagai bahan bukti dalam keterangan prosiding-prosiding di sisi undang-undang. Di samping itu, JUPEM turut terlibat dalam menyediakan Pelan Warta untuk tujuan perwartaan sempadan kariah masjid seperti dipohon oleh Jabatan Agama Islam Wilayah Persekutuan (JAWI).

Di antara kepentingan pewartaan sempadan kariah masjid adalah untuk memudahkan urusan pengurusan masjid, mengelakkan pertindihan sempadan kariah masjid, memudahkan urusan penentuan anak kariah, pengagihgihan sumbangan atau bantuan kepada anak kariah, urusan pernikahan anak kariah, penentuan lokasi tanah perkuburan bagi anak kariah, perancangan pembangunan masjid yang baharu dan pewujudan sempadan baharu atau pindaan sempadan kariah masjid sedia ada. Penyediaan Pelan Warta Sempadan Kariah juga membolehkan urusan penentuan dan pendaftaran anak kariah oleh pihak jawatankuasa kariah masjid dapat dijalankan dengan lebih mudah dan berkesan berdasarkan jajaran sempadan kariah masjid yang telah ditentukan.

OBJEKTIF KAJIAN

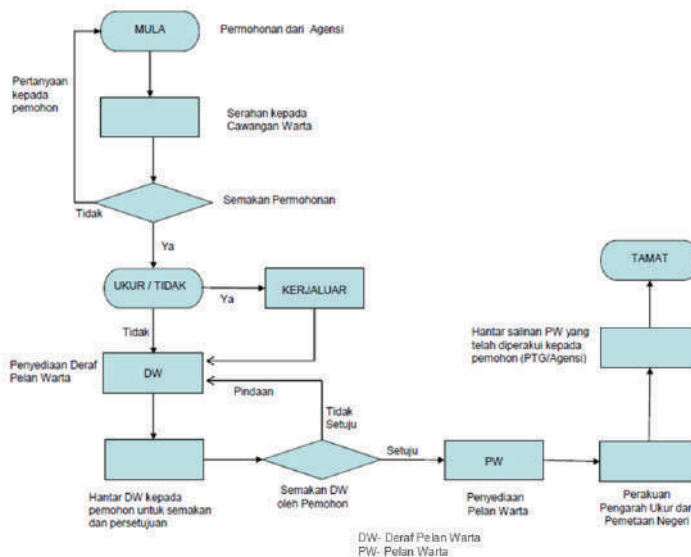
Objektif kajian ini adalah untuk menyediakan dan mengeluarkan Pelan Warta Sempadan Kariah Bagi Masjid-masjid Di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur di bawah Akta Pentadbiran Undang-undang Islam (Wilayah-wilayah Persekutuan) 1993 (Akta 505). Pelan Warta Sempadan Kariah yang diluluskan oleh Pengarah Ukur dan Pemetaan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur tersebut selanjutnya akan dikemukakan oleh JAWI kepada Majlis Agama Islam Wilayah Persekutuan (MAIWP) untuk kelulusan pewartaan dan penyiaran warta dalam Warta Kerajaan Persekutuan.

KAJIAN LITERATUR

Punca kuasa berkaitan keperluan untuk mewartakan sempadan kariah masjid di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur adalah merujuk kepada Akta Pentadbiran Undang-undang Islam (Wilayah-wilayah Persekutuan) 1993 (Akta 505). Menurut Akta 505 tersebut takrifan kariah masjid adalah kawasan yang sempadannya ditentukan di bawah Seksyen 75 yang di dalamnya masjid itu terletak. Melalui Akta yang sama, takrifan anak kariah adalah seorang yang secara tetap atau pada lazimnya tinggal dalam kariah masjid. Bidang kuasa untuk menentukan, meminda, atau mengubah sempadan mana-mana kariah masjid adalah di bawah MAIWP. Manakala peranan JUPEM dalam menyediakan Pelan Warta untuk tujuan pewartaan di bawah akta atau undang-undang yang sedang berkuatkuasa adalah merujuk kepada Sekyen 410, Kanun Tanah Negara 1965 di mana Pelan Warta hendaklah diperakui oleh Pengarah Ukur dan Pemetaan Negeri. Manakala melalui Pekeliling Ketua Pengarah Ukur dan Pemetaan Malaysia (Pekeliling KPUP) Bilangan 6/2009, menyenaraikan peranan JUPEM dalam menyediakan Pelan Warta yang boleh dipohon oleh agensi-agensi kerajaan berkaitan.

Kaedah Penyediaan Pelan Warta Sempadan Kariah

Secara umumnya, terdapat lima (5) peringkat utama dalam menyediakan Pelan Warta Sempadan Kariah oleh JUPEM Negeri iaitu Permohonan Pelan Warta, Mengenalpasti dan Menentu Sempadan Kariah, Penyediaan Deraf Pelan Warta, Semakan Deraf Pelan Warta dan Kelulusan Pelan Warta di mana carta alir proses penyediaan Pelan Warta tersebut adalah seperti Rajah 1.0 di bawah.

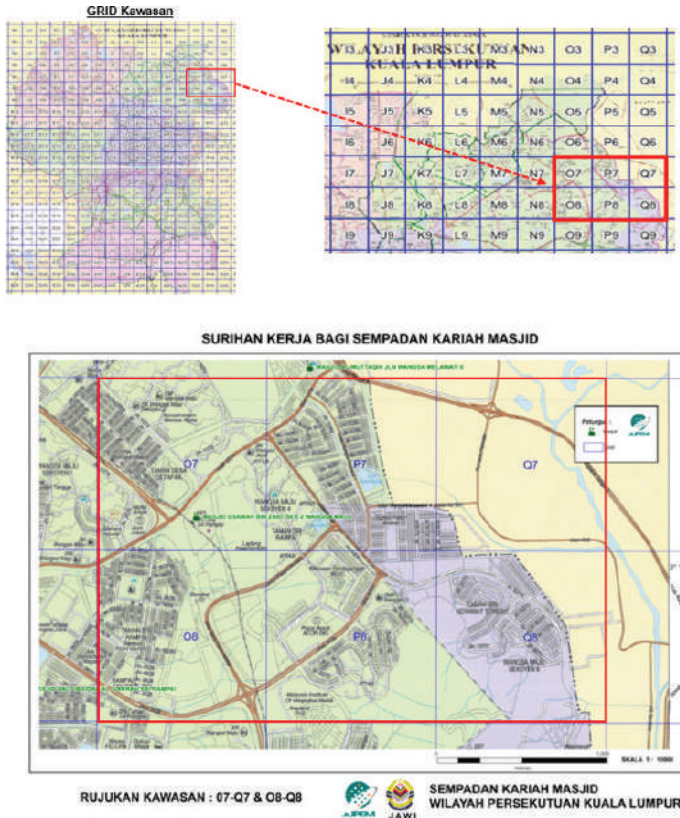
Rajah 1.0 : Carta Alir Penyediaan Pelan Warta Oleh JUPEM Negeri

Permohonan Pelan Warta untuk tujuan perwartaan sempadan kariah masjid perlu dikemukakan secara rasmi kepada JUPEM Negeri. Ringkasan proses kerja untuk penyediaan Pelan Warta Sempadan Kariah adalah seperti Rajah 2.0 di bawah dan perinciannya adalah seperti berikut :

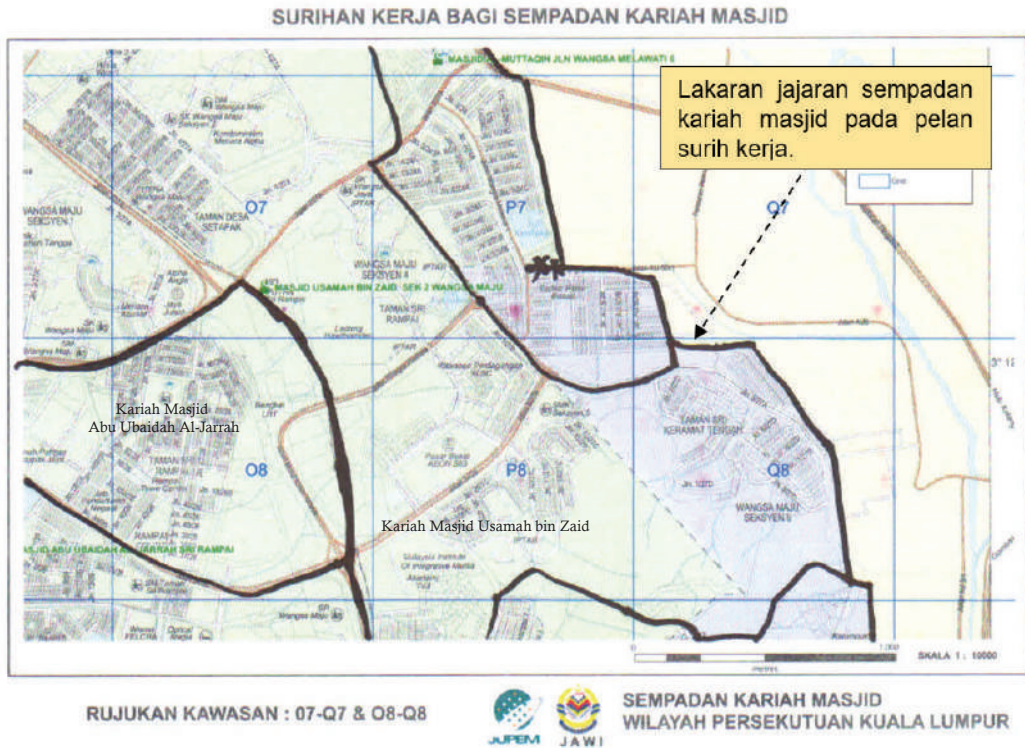
Rajah 2.0 : Perincian Proses Kerja Penyediaan Pelan Warta Bagi Pewartaan Sempadan Kariah Masjid

- i. JUPEM WPKL telah menerima permohonan menyediakan Pelan Warta Sempadan Kariah untuk tujuan perwartaan sempadan kariah masjid daripada Jabatan Agama Islam Wilayah Persekutuan (JAWI). Pihak JAWI telah membekalkan butiran maklumat berkaitan senarai masjid, surau dan tanah perkuburan Islam berserta butiran lokasinya.
- ii. JUPEM WPKL menyediakan Pelan Surihan Kerja bagi keseluruhan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Pelan Surihan Kerja tersebut mengandungi butiran sempadan daerah, mukim, grid rujukan, sempadan lot tanah, jalanraya, lebuhraya, lokasi masjid, lokasi surau dan lokasi tanah perkuburan untuk dijadikan rujukan bagi memudahkan proses penentuan jajaran sempadan kariah masjid. Contoh Pelan Surihan Kerja bagi Masjid Usamah bin Zaid dan Masjid Al-Muttaqin, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur adalah seperti Rajah 3.0.

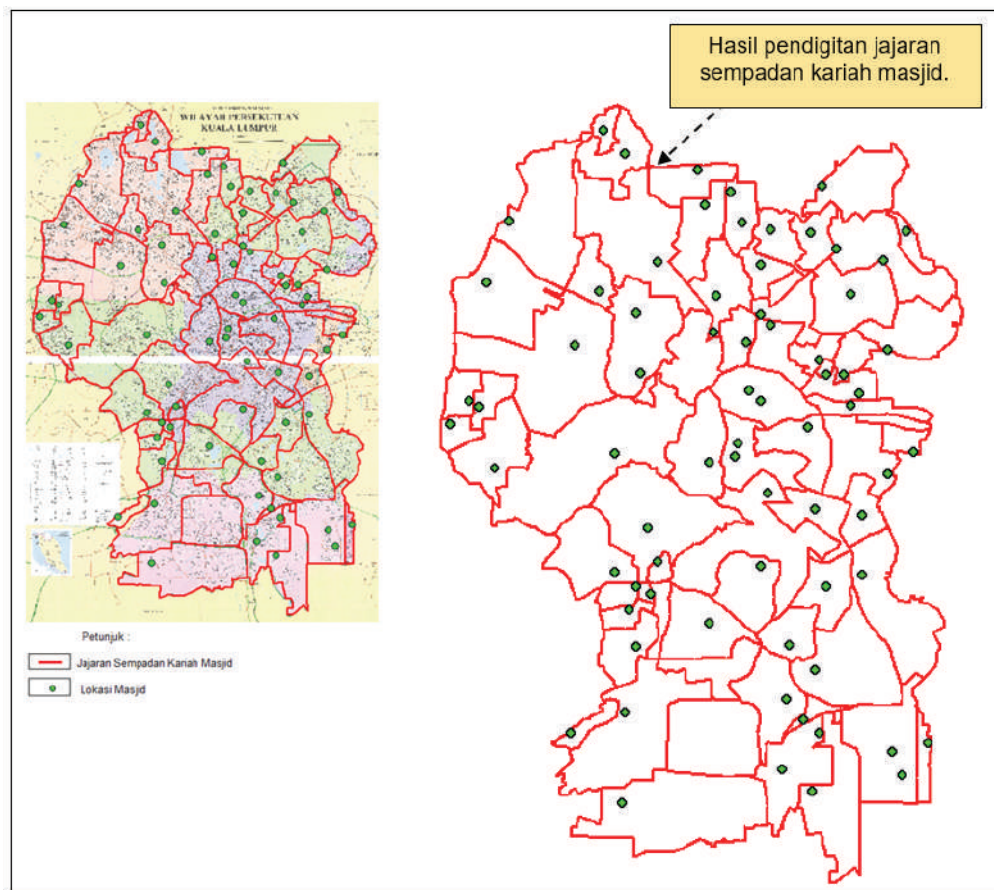
Rajah 3.0 : Pelan Surihan Kerja Bagi Masjid Usman bin Zaid dan Masjid Al-Muttaqin, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur

- iii. Salinan Pelan Surihan Kerja tersebut berdasarkan lokasi masjid telah diedarkan kepada pegawai-pegawai zon pengurusan masjid untuk tindakan mengenalpasti jajaran sempadan kariah dalam zon pentadbiran kariah masjid masing-masing. Gerak kerja mengenalpasti dan membuat lakaran jajaran sempadan kariah masjid pada Pelan Surihan Kerja telah dijalankan bersama pegawai-pegawai zon pengurusan masjid JAWI. Jajaran sempadan kariah masjid yang dikenalpasti ditandakan secara manual pada Pelan Surihan Kerja mengikut kriteria seperti mengelakkan sempadan kariah merentasi bangunan atau kawasan perumahan, lakaran sempadan kariah disempadani oleh jajaran jalanraya atau lebuhraya dan lakaran sempadan kariah berdasarkan kepada kedudukan sempadan lot tanah. Contoh hasil kerja lakaran jajaran sempadan kariah masjid pada Pelan Surihan Kerja bagi Masjid Usamah bin Zaid, Masjid Al-Muttaqin dan Masjid Abu Ubaidah Al-Jarrah adalah seperti Rajah 4.0 di bawah.

Rajah 4.0 : Hasil Kerja Lakaran Jajaran Sempadan Kariah Pada Pelan Surihan Kerja Bagi Masjid Usamah bin Zaid, Masjid Al-Muttaqin dan Masjid Abu Ubaidah Al-Jarrah Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur

iv. Seterusnya, JUPEM menjalankan kerja-kerja pendigitan sempadan kariah masjid dan sempadan zon kariah dengan merujuk kepada lakaran pada Pelan Surihan Kerja tersebut. Di samping itu, lapisan lokasi surau, masjid dan tanah perkuburan telah dijana berdasarkan senarai butiran atribut dan lokasi yang dibekalkan oleh JAWI. Ia diikuti dengan kerja-kerja kemasukan data atribut bagi lapisan spatial sempadan kariah masjid seperti nama masjid, nama zon kariah, nama surau, nama tanah perkuburan dan keluasan kawasan kariah. Lapisan spatial dan atribut bagi sempadan kariah masjid tersebut seperti paparan Rajah 5.0 telah dihasilkan melalui proses pendigitan dengan menggunakan perisian Sistem Maklumat Geografi (GIS).

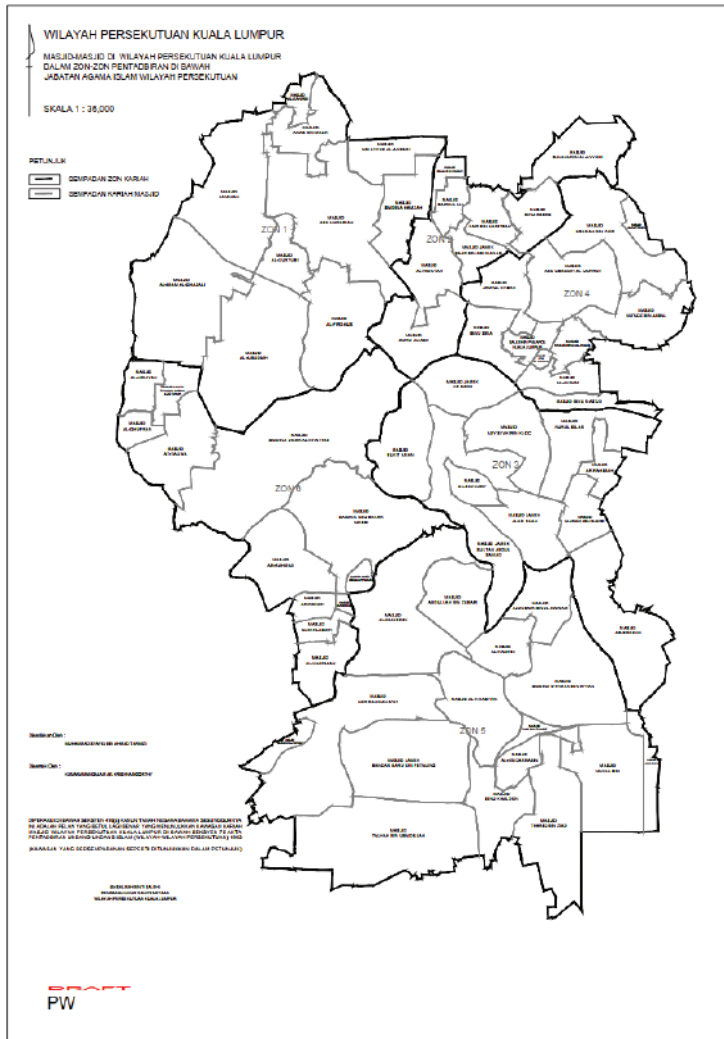

Rajah 5.0 : Hasil Kerja-kerja Pendigitalan Sempadan Kariah Bagi Masjid-masjid Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur Di Bawah Pentadbiran Jabatan Agama Islam Wilayah Persekutuan (JAWI)

Tindakan JUPEM selanjutnya ialah menyediakan deraf Pelan Warta Sempadan Kariah untuk semakan dan pengesahan JAWI sebelum tindakan selanjutnya iaitu menyediakan Pelan Warta Sempadan Kariah untuk kelulusan Pengarah Ukur dan Pemetaan Negeri.

Hasil Penyediaan Deraf Pelan Warta Sempadan Kariah Masjid

JUPEM WPKL telah menyediakan deraf Pelan Warta Sempadan Kariah Bagi Masjid-masjid Di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur seperti paparan Rajah 6.0 di bawah.

Rajah 6.0 : Deraf Pelan Warta Sempadan Kariah Bagi Masjid-masjid Di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur

Deraf Pelan Warta Sempadan Kariah tersebut perlu dikemukakan kepada JAWI untuk semakan dan pengesahan. Deraf Pelan Warta Sempadan Kariah yang disahkan oleh JAWI, perlu dikembalikan kepada JUPEM WPKL untuk tindakan penyediaan Pelan Warta. Pelan Warta Sempadan Kariah yang diluluskan oleh Pengarah Ukur dan Pemetaan Negeri tersebut perlu dibuat salinan dan diserahkan kepada JAWI untuk permohonan kelulusan pewartaan kepada Majlis Agama Islam Wilayah Persekutuan (MAIWP) dan selanjutnya tindakan penyiaran warta dalam Warta Kerajaan Persekutuan.

Perbincangan Berkaitan Kriteria Penentuan Jajaran Sempadan Kariah Masjid

Sumber data geospasial seperti imej foto udara, lapisan lot tanah daripada Pangkalan Data Ukur Kadaster Berdigit Kebangsaan (NDCDB), lapisan data sempadan pentadbiran (negeri, daerah dan mukim) dan lapisan data jalanraya telah digunakan sebagai rujukan asas bagi menentukan jajaran sempadan kariah masjid. Di antara kriteria yang diambil kira dalam menentukan jajaran sempadan kariah masjid adalah seperti mengelakkan sempadan kariah merentasi bangunan, lakaran sempadan kariah disempadani oleh jajaran jalanraya atau lebuhraya dan lakaran jajaran sempadan kariah berdasarkan sempadan lot tanah. Seterusnya, gerak kerja mengenalpasti dan membuat lakaran jajaran sempadan kariah masjid pada Pelan Suruhan Kerja dengan kerjasama pegawai-pegawai zon pengurusan masjid adalah penting bagi membolehkan JUPEM WPKL melaksanakan kerja-kerja mendigit garisan sempadan kariah masjid tersebut. Kerja-kerja pendigitan garisan sempadan kariah telah dijalankan dengan menggunakan perisian Sistem Maklumat Geografi (GIS). Lapisan garisan jajaran sempadan kariah masjid ditindankan (*overlay*) bersama data imej foto udara, lapisan data lot tanah NDCDB dan lapisan data jalanraya bagi memudahkan proses semakan dan pembetulan garisan sempadan kariah bagi meminimalkan berlakunya garisan sempadan kariah yang merentasi bangunan atau perumahan seperti dipaparkan pada Rajah 7.0.

Rajah 7.0 : Pendigitan Garisan Jajaran Sempadan Kariah Masjid Berdasarkan Imej Foto Udara dan Lapisan Lot Tanah NDCDB.

Di samping itu, sesi bengkel bagi membincangkan kaedah dan status kemajuan penyediaan Pelan Warta bagi sempadan kariah masjid tersebut telah diadakan pada 22 Mac 2023 bertempat di Masjid Usamah bin Zaid, Kuala Lumpur dengan dihadiri oleh pegawai-pegawai zon pengurusan masjid JAWI. Pada bengkel tersebut JUPEM WPKL telah membentangkan hasil kerja pendigitan sempadan kariah masjid untuk disemak semula oleh pegawai-pegawai zon pengurusan masjid. Di antara perkara yang dibincangkan adalah isu-isu pertindihan sempadan kariah masjid di mana ia telah dapat diselesaikan melalui bengkel tersebut.

KESIMPULAN

Peranan Jabatan Ukur dan Pemetaan Malaysia (JUPEM) dalam menyediakan Pelan Warta berdasarkan keperluan di bawah akta-akta yang sedang berkuatkuasa telah diperluaskan untuk tujuan pewartaan sempadan kariah masjid. Tindakan untuk mewartakan sempadan kariah masjid oleh Jabatan Agama Islam Wilayah Persekutuan (JAWI) adalah selaras di bawah Akta Pentadbiran Undang-undang Islam (Wilayah-wilayah Persekutuan) 1993. Di antara kriteria yang diambil kira dalam menentukan jajaran sempadan kariah masjid tersebut ialah seperti mengelakkan sempadan kariah merentasi bangunan, lakaran sempadan kariah disempadani oleh jalanraya atau lebuhraya dan lakaran jajaran sempadan kariah berdasarkan sempadan lot tanah. Penentuan jajaran sempadan kariah masjid tersebut telah disemak berdasarkan lapisan data jalanraya, lapisan data lot tanah NDCDB dan imej foto udara beresolusi tinggi. Manakala kerja-kerja pendigitan dan penyediaan Pelan Warta Sempadan Kariah adalah menggunakan perisian Sistem Maklumat Geografi (GIS).

Peranan JUPEM dalam menyediakan Pelan Warta Sempadan Kariah tersebut membolehkan tindakan selanjutnya oleh JAWI untuk permohonan kelulusan pewartaan sempadan kariah kepada Majlis Agama Islam Wilayah Persekutuan (WAIWP). Hasil daripada gerak kerja ini, Pelan Warta Sempadan Kariah Masjid Bagi Masjid-masjid Di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur Di Bawah Pentadbiran Jabatan Agama Islam Wilayah Persekutuan telah diluluskan oleh Pengarah Ukur dan Pemetaan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur iaitu melibatkan sejumlah 66 sempadan kariah masjid yang telah berjaya diwartakan dalam Warta Kerajaan Persekutuan. Semoga kejayaan merealisasikan pewartaan sempadan kariah masjid tersebut dapat mengimarahkan lagi aktiviti-aktiviti masjid di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur.

RUJUKAN

- Akta Pentadbiran Undang-undang Islam (Wilayah-wilayah Persekutuan) 1993, (2017).
- Kanun Tanah Negara 1965, International Law Book Services, (2019).
- Pekeliling Ketua Pengarah Ukur dan Pemetaan Malaysia Bilangan 6/2009, Jabatan Ukur dan Pemetaan Malaysia, (2009).
- Peranan Ahli Kariah Masjid Dalam Mengimarahkan Aktiviti-aktiviti Masjid: Satu Kajian Di Masjid Taman Bukit Bendera, Mentakab, Pahang Darul Makmur, Aiman Danial Muhyiddin & Azriana Ridouan, (2020).
- Pewujudan Pelan Pelbagai Persempadanan Kariah masjid: Kajian Kes Masjid Sultan Idris Shah II, Slim River, Perak Darul Ridzuan, Roslan bin Abd Ghani, (2017).